

PROBOS SCHAKEL TUSSEN STAD EN TROPISCH HOUT

In Rotterdam komen vijftig houten bankjes van verschillende hardhoutsoorten uit Zuid-Amerika. De stad betreft het hout uit duurzaam beheerde bossen, zoveel mogelijk rechtstreeks van bosgemeenschappen. Ook Amsterdam doet mee. Naast bankjes staan hier ook vlonders en voetgangersbruggen van 'Conservation Timber' op de planning. Stichting Probos leidt verschillende van dit soort projecten voor het realiseren van waardeketens en legt uit hoe het precies werkt.

Door: Nathalie Bluimink Beeld: Stichting Probos

Op de Rotterdamse bankjes staat de houtsoort vermeld.

Het traject voor Conservation Timber begon zo'n twee jaar geleden als onderdeel van Cities4Forests en werd mede gefinancierd door de Laudes Foundation en een bijdrage van FSC Nederland. Doel is om meer hout en ook minder bekende houtsoorten (LKTS, Lesser Known Timber Species) toe te passen in de bebouwde omgeving. Naast Amsterdam en Rotterdam doen ook Turijn, Glasgow, Kopenhagen en Galway County in Ierland mee. Probos uit Wageningen is voor de Nederlandse steden de verbindende schakel tussen stad en bosgemeenschappen. 'Het Cities4Forests project duurde anderhalf jaar en is nu afgelopen, maar wij gaan door met het ontwikkelen van vraag en aanbod voor Conservation Timber', stelt Eli Prins van Probos. 'Het zou zonde zijn de opgebouwde ketens, met veel waarde voor het lokale bos en de gemeenschappen daar, niet voort te zetten. Want je beschermt het bos niet door weg te blijven. Je moet het juist waarde geven en dat kan met duurzame houtoogst.'

In Nederland doen Amsterdam en Rotterdam mee aan Cities4Forests. Eind maart noteerde Rotterdam het eerste wapenfeit met de officiële ingebruikname van de eerste bank. De stad noemt ze 'Beterbanken' en ze zijn gemaakt van zes verschillende houtsoorten, allemaal met het FSC-keurmerk, afkomstig uit Bolivia en Brits Guyana. Het gaat om marfil, angelim pedra, jatoba, massaranduba, cumaru en garapa.

Prins: 'Het gebruik van deze verschil-

lende houtsoorten kent een duurzaamheidsaspect, zo doe je recht aan de diversiteit van het bos en wordt niet één soort overvraagd, zoals tot voor kort voor de 300 banken per jaar het geval was.' Dekma Bolivia en Hupkes Wijma leverden het hout voor de Rotterdamse bankjes. De houtsoorten zijn gegraveerd in de bankjes en een QR-code leidt naar meer informatie over het project en de herkomst van het hout. Rotterdam heeft de banken bij haar vaste leverancier van buitenmeubels (Van Vilsteren Urban Inclusive) laten maken omdat de stad vast wil houden aan haar eigen 'huisstijl.'

In de Maasstad wordt daarnaast een vlonder/steiger bij de Bergse Voorplas gerenoveerd met FSC-gecertificeerd pucté. Dit hout (Bucida buceros) komt uit Guatemala, specifiek: uit het Reserva Biosfera Maya, een 500.000 hectare groot FSC-gecertificeerd bos. Na de Amazone is dit het grootste aaneengesloten tropisch regenwoud van Amerika. Het stuk bos waar het Rotterdamse hout uit komt, wordt door de lokale gemeenschap, Carmelita, beheerd. Het hout is geïmporteerd door Precious Woods Holding Ltd uit Zwitserland. Dit bedrijf heeft het hout vanuit het magazijn in Nederland aan GWW Houtimport geleverd voor de verdere verwerking.

De gemeente Rotterdam gaat het gedrag van de gebruikte houtsoorten langdurig monitoren om te kijken of het bevalt. Prins: 'Zo bouwen we kennis op en weten we welke soorten het meest geschikt zijn voor verdere opschaling.'

AMSTERDAM EN SURINAME

Voor Amsterdam is door Probos een connectie opgezet met het Surinaamse dorp Bigi Poika, met zo'n 300 inwoners én bijna 16.000 hectare gemeenschapsbos in beheer. 'Deze relatie hebben we vanaf de grond opgebouwd, samen met de dorpsleiding en onze lokale partner in Suriname, ESS (Environmental Services & Support). Er was in Bigi Poika nog geen proces voor duurzame houtproductie. We hebben er trainingen gegeven over duurzaam bosbeheer en er zijn stappen gezet richting het certificeren van het gemeenschapsbos. Via een speciaal stappenplan, het Continuous Improvement Program, CIP, kunnen kleine gemeenschappen binnen vijf jaar volledig voldoen

Per bank zijn zes houtsoorten gebruikt, Rotterdam laat er 50 maken.

Vlnr: Stef van Sonderen (Hupkes Wijma), Mark van Benthem (Probos), Martine de Laat-Lukassen en Ruud den Haak (Gemeente Rotterdam) en Robbert-Jan Dekker van Dekma Bolivia.

aan de FSC-standaarden. Ze mogen echter al na de eerste audit het keurmerk op het hout voeren, mits ze voldoen aan de belangrijkste vereisten, de FSC Core Criteria.' Ze worden daarbij ondersteund door Probos en ESS. Het gaat om houtsoorten als purperhart en wana. Bij een zagerij in Paramaribo wordt het gezaagd op de bestekmaten voor Amsterdam, en wordt het geëxporteerd naar Van den Berg Hardhout in Lopik, waar het hout wordt gedroogd. 'Het idee is om de komende jaren mobiele zaagmachines in te zetten in het dorp zodat de gemeenschap zelf lokaal meer waarde kan toevoegen aan het hout.'

Amsterdam vroeg speciaal om hout uit Suriname; van haar inwoners heeft zo'n acht procent namelijk Surinaamse roots. Dat, gekoppeld aan een duurzaam inkoopbeleid en breder impact willen maken, leidde tot de samenwerking met Bigi Poika. In eerste instantie voor tien banken, maar er wordt nu ook gesproken over het vervangen van voetgangers- en

fietsbruggen met Conservation Timber.

Naast Rotterdam en Amsterdam kunnen ook andere steden aanhaken, stelt Prins. 'Tuurlijk. We zijn blij met de positieve resultaten die we samen met Rotterdam en Amsterdam hebben geboekt. We willen het gebruik van Conservation Timber graag stimuleren. Hoe meer vraag, hoe groter de positieve impact op het bos en de gemeenschappen die er van afhankelijk zijn. In 2024 gaan we door met het verder uitrollen in Europa. We werken daarin samen met de verschillende partners, waaronder direct met de gemeenschappen zelf en ook met importeurs en eindgebruikers in Europa. Er is vanuit verschillende Europese steden belangstelling. Het gaat om het realiseren van nieuwe waardeketens en het opbouwen van een duurzame relatie. Wij als Probos zijn geen houthandelaar, maar een koppelstuk tussen bepaalde schakels om zo een duurzame waardeketen op te bouwen en positieve impact op het bos te hebben.' <<